

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

6. Religiosis quàm sint necessarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

viro vel omnes iam virtutes in sint, vel certè earum sit ei consecutio facillima: quid hunc à summa fortitudine retardet, quem pericula, terrores, dolores, infamia, & acerbissima quæque ad eò non exterrant, vt blandimenta potiùs, vel ad summum puerorum terribilissima videantur? quid eius temperantiam emolliat, cui dulcia, lenia, blandà, & sensibus arridentia omnia nauseam commouent? quis affectus offundat prudenti iudicio tenebras, cum numquam nisi vnus & solius summi Dei amore in partem vllam feratur? quid illi sit in obediendo difficile, cui, præ laborandi patiendique desiderio, ipse in quietem labor, in solatium dolor, in serenum omnis abiit tempestas? Videas mihi eiusmodi viri mores, motusque omnes mira æquabilitate compositos, decoros, latentiumque virtutum non obscura signa prædentes: superciliosum, vel austerrum nihil in vultu; leue, lubricum, curiosum nihil in oculis; nihil vllò in gestu indecorum, placidissima mentis ornamenta ipso etiam fulgère videntur in corpore, intuentiumque animos ab oculorum aspectu inuitatos, ad contuendam virtutis pulcritudinem transfere. Et verò, quid illud dicam quod vnum summum est, ceteraque quæ fingi possunt omnia complectitur; sic hominem, Dei simillimum, Deo coniunctissimum mentis vnus, vnus cum Deo spiritus efficit: potestne dignius, aut exoptabilius aliquid excogitari? atqui diuina illa, vel similitudo, vel coniunctio, tantopere his in humilitatis gradibus elucet, vt non alia magis ratione conflentur & existant.

C A P V T VI.

Eadem humilitas quàm sit Religiosis necessaria.

Quæ diximus, omni hominum generi communia sunt: addam & quiddam nostræ Societatis, & Religiosis hominibus obseruatione dignum, vnde videant, absque his humilitatis gradibus, aut omnino, aut certè dignè in Religione perseverari non posse, ruinæque præparari, quidquid sanctitatis, huic fundamento non impositum, altius extuleris.

Verbo dicerem, absque illis nec ipsa (vnde tamen Religionis natura conflatur) Religiosa vota seruari, nec socialis vitæ pacem florere, nec imposita munia vtiliter exerceri posse: sed hæc singula perspicuè demonstrari conuenit. Et primò quidem,

Paupertatis numquam is erit obseruator accuratus, qui secundo tertioque humilitatis gradu nondum exornatus, variarum rerum amoribus est obnoxius, & res duras perhorrescit: sic enim, vel commodorum desiderio, vel incommodorum timore incitatus, eam rerum copiam sibi comparare conabitur, qua illis abundare, hæc declinare se posse crediderit. Quòd si optata frustratur euentus, nec habeat vnde sibi prospiciat, conditione prope modum infeliciose vtetur, iis adnumerandus qui necessitate, non virtute sunt pauperes, ac etiam deterioribus

bus illis, qui violatæ paupertatis rei sunt: eam enim constat non sola rerum possessione, sed & ipsa cupiditate temerari.

Iam verò, vt omittā veræ perfectæq; castitatis, vel parentem, vel conseruatricæ esse humilitatē; id saltem in confesso relinquendum, non posse illam in eo homine stabilitam esse atque perfectam, in quo cupiditatū varius æstus efferueat: vnde illud etiam efficitur, in eo quoque perfectam esse non posse, qui nō saltem ad secundum humilitatis gradum peruenerit. Si enim aliqua in rebus procreatis, vel sui vel illarum causa putat esse diligenda, quā facile est, vt cupiditate abducatur; abductus, amorem inficiat suum; & sensum etiam (impotentes enim nanciscitur impetus amor) longiùs exorbitet, & in rationis gyrum agrè reduci queat? At ille animus, qui nullius rei sensu, nisi è diuinæ laudis ratione hausto, tangitur, qui nihil exoptat ardentius, quā quibusuis modis etiam dirissimis in expressiore Dei similitudinem efformari, non potest nisi sanctissimis, omnique castitate purgatissimis desiderijs, vbertim efflorescere.

Sanè parum est Angelicæ, (quod passim dicitur) est etiam vitæ diuinæ meditatio, vita castorum: & si *Incorruptio facit esse proximum Deo*; annon proximum & simillimum Deo esse, est incorruptionem & castitatem consequi? Sap. 6.

Perfectè verò obedientem, aut secundus & tertius ille gradus exhibebūt, aut nusquam in hominibus reperiri posse fatendum erit. Quis enim ad quæuis abiectissima, humillima, dura & ardua, imperio maiorum subeunda, alacrior, constantior, perseverantior fingi potest eo viro, cui nihil in rebus humanis exoptādū, præter Domini sui Iesu Christi imitationē videtur? quem quoties cogitat: & verò, estne quādo nō cogitat? sed quoties eū suæ cogitationi perfectius obicit, nonne continuò, splendidissimo admirabilis illius obedientiæ fulgore perstringitur, qua voluit summus ipse Deus, cuius imperij nec terminus, nec initium, nec finis esse potest, obediens tamen fieri, & pro nobis sceleratis, perduellibus, propudiosis, omniq; flagitiorum colluione scedatis, obediens vsque ad mortē & mortem crucis fieri, nobilissimamque & sexcentis mundis pretiosorem vitam in eius virtutis cōmendatione ponere, cuius præ cæteris obseruationem diuino sancendam iudicaret exemplo? Sed hæc indicasse sit satis: prolixum enim foret, si incitamenta, conditiones, rationesque obedientiæ proprias, ex his pendere, vel cum his humilitatis gradibus connexas esse demonstrarem, quod & satis obuuium est, & potest quinis suo pte Marte animaduertere.

Id etiā antè sumēram, non posse socialis vitæ pacē absq; his gradibus florere, quod propius intruenti perspicuū est: nec enim alia vlla re magis, quā caritatis amore, ac vnus eiusdemque voluntatis coniunctione firmatur; lenitate coalescit; mansuetudine perennat. Nihil est eius hominis conuictu iucundius, qui suæ nulli desiderationi adhæret, nullam suam habet voluntatem, iudicia sua vel opiniones pertinacius non fouet, in res quasuis modo à peccato immunes flecti cereus, nihil exambit, nihil horridè detrectat, ad quosuis casus

impavidus est, amicos gratè fouet, inimicos diligit, iniurias blandè tolerat, irasci & indignari nescit, cuius benefacere promptus, à quouis mala pati promptior, adeoque nulli inuidet vt alijs quàm sibi commodare malit, primas vltro defert cæteris, postremas referuat sibi: his omnibus amicitia sanctæ illicijs eius abundat animus, quem duo postremi gradus humilitatis exornant.

At verò, quis non videt discissionis animorum causam ex varijs cupiditatibus existere: eandem rem duo diuersi si concupiscunt, riuales fiunt, inde & rixæ & inimicitia, inde amicorum hinc & inde conflatorum factiones, contentiones, iurgia, detractiones, ac sæpenumero deplorandi exitus. neque id solùm, quàmquam grauius, in ijs doleas qui communi seu mundana in vita, ventis remissèque cupiditati velificantur suæ: sed in ijs quoque qui Religiosam vitam amplexi sunt, accidere necesse est, nisi euagantem desideriorum suorum licetiam, fevero humilitatis huiusce lupato coercuerint. Quid enim? si commodi, si honoris, si rei alicuius viger appetitus, nihil relinquetur intentatum, donec optata liceat consequi: hinc furtim lædatur caritas, offendiculum alteri præbebitur, rectè factorum laudes minuentur, exaggerabuntur vitia, occulta probra pendentur, intercessores ac fautores parabuntur, infinitæ denique, narratæque indignæ fraudes confluentur. idque omne vno ex hoc fonte profluet, quia nondum ad hoc deuentum est, vt nihil nisi diuinæ laudis maioris gratia diligamus, vt duriora potius & contempiora, quàm blandiora & honoratiora cupiamus.

Moral. l. 25.
c. 15.

Qui patientiam seruare contemnit, inquit D. Gregor. socialem vitam citius per impatientiam deserit. Neque enim vquam seruari concordiam nisi per solam patientiam valet. Crebrò namque in humana actione nascitur, vnde mentes hominum vicissim à sua vnitæ ac dilectione separentur, & nisi ad aduersa toleranda se animus præparet, proculdubio humerus corpori non inhaeret. Hinc etenim Paulus ait, Inuicem onera vestra portate, & sic adimplebitis legem Christi. Ita ille.

Sed ad id quod postremo loco recensueram, veniendum denique est, non posse videlicet Religiosa munia absque his humilitatis gradibus qua decet virtus absolutione obiri: quod ipsum, vt à suo primo capite arcesamus, ex eo satis constare videtur, quòd cum proximior Domini nostri Iesu Christi in humilitate ac paupertate, perfectionisque consilijs imitatio, Religiosæ vitæ sit basis ac anima; non potest, qui absistius humilitatis consecratione longius abiuerit, Religioso illo spiritu, à quo eiusmodi opera prodeant, abundare: nec de huiusmodi Dominum dixisse credendum est, *Posui vos vt eatis & fructum afferatis, & fructus vester maneat*; sed de ijs qui cum de mundo non essent, omnem spem suam cogitationemque, ab infimis & humanis ad suprema & diuina transtulerunt: ideoque tantam suis operibus vim inspirant, vt nequaquam breui peritura, sed in æternum permanens perficiant. Quod quoniam cuius Religioso propositum esse debet, nec ea illi sunt amanda quæ ad speciem & ad breue momentum blandiantur; spectare in omni suo labore ac industria oportet, vt vel sibi vel alijs

alijs in vera semper solidaque virtute prouentum aliquem curet accedere: quod cum nequaquam fieri possit, nisi in tuum ipsius alteriusve animum eos infixeris ad bonum aculeos, qui non facile euelli queant, sic autem in hominis animum penetrare & ad sanctitatem promouere, diuinæ sit potentia; non poterit id quisquam suis viribus, sed opitulante diuina gratia consequi: atqui hanc Dei gratiam nemo impetrabit uerius, quam is qui nihil suum in humanis rebus affectans, ad eò diuini honoris amplificandi cupidus est, ut se omni honore exspoliatum, omnibus vitæ commodis exutum, ignominia, cruci, dolori, dirissimis quibusque in perpetuum libens addicat, dum vel sic similior crucifixo Domino fieri, aut diuinæ gloriæ commodare queat. At uerò qui sui honoris aut commodorum etiamnum appetentior aut retinentior est, Deum re uerâ & sincerè non quæret, dum se frequenter quæret: cumque permulta diuersissima à Religiosis, & præcipuè in Societate suscipienda sint, cum de subito casus uarij emergant, quibus Religiosorum opera multipliciter est necessaria, idque perdit, aut ad breue tempus, quouis loco, uibe, regione, quouis tempore, quouis conditione, in rebus facillimis, difficillimis, naturæ gratis & ingratis, honorificis aut uilioribus, quam necesse est imperia esse impedita, quam molestas muniorum diribitiones, ubi deficere horum graduum humilitas reperietur: ingrata, uilia, laboriosa, in honorata vel non suscipientur omnino, vel grauatè & imperfectè obibuntur, & celerius excutientur à nobis: iucunda, facilia, honorifica, certatim, ac fortassis etiam non sine ambitu, æmulatione & fraudibus expetentur: & uerò non ad perfectum, sed ad uanam quandam ostentationem, humanæque gratiæ occupationem inanissimè fiunt. Inde, primò quidem blandientur multa, at denique iusto Deo vindice, & superbiæ semper obliuiscite, funditus ruent omnia. adeò in Religione perennare nihil potest, quod non est humilitate fundatum. Quædam etiam huic Societati propria sunt, ut uotorum uarietas, profitendi dilatio, conscientia apud Superiorem reuictio, defectuum quorumuis per quemuis correctionis causa delatio, & alia istiusmodi, quorum usurpationem uicini uicquam placere poterit, nisi eius animum humilitatis huius amor occupauerit. Sed non est cur in singulis hæream.

Est uerò quod diligenter obseruatum uelim, non posse quietam, tranquillamque, & suo Religioso instituto dignam vitam ex perfectione traduci, nisi ijs exornetur moribus, potissimisque uirtutibus, quas ueluti fundamenta cæterarumque origines esse uoluit is qui proprium illi vitæ generi spiritum inspirauit fundator, aut (ut uerius loquamur) sanctus ipse Dei Spiritus. & hoc ipsum capite II. iam est à nobis probatum. Quare cum tantopere hos esse suis hominibus ad cruce expetendas necessarios animos censuerit B. Ignatius, quicumque ad eiusmodi uirtutis perfectionem non aspirauerit, audeo dicere, & sibi & alijs est eritque grauis, & in Societate tua, sancte Pater, membrum est uel emortuum, uel etiam pestilens. Ecce in ueritate, & in Domino Iesu, dico tibi, mi frater,

ter, nisi tui ipsius existimationem omnem exuere, crucis, contumeliarum, rerum sensui & cupiditati contrariarum amorem induere conaris; dignitatum titulos exuisti, at Religiosum Societatis nondum induisti: illa sapienter detrimentum putasti, at Christum necdum lucrifecisti: tua reliquisti, te restat ut relinquas; in illo inchoatur, in hoc perfectio consummatur. Det tibi largitor gratiarum Deus, det omnibus eiusdem sacrae militiae tirocinium ponentibus, ut quam in Societate necessaria est hac rerum omnium sui que contentio, tam ad eam indefesso, contento, sed & prudente conatu alacres euoletis, tirocinijque deinceps annis euolutis, in eiusdem virtutis progressu, vtilem tota vita vestra operam collocetis.

C A P V T VII.

Hanc perfectionem sibi ob oculos posuerunt Sancti omnes.

VNum quidem spiritum, omnia sanctitatis dona prout libuerit diuidentem, in Sanctis admiramur & agnoscimus, sed ea maxime promouentem, quae ad sanctitatem magis necessaria sunt: quare, cum docente S. Gregorio, virtutes absque humilitate congregari non possint, nihil mirum, si quibus virtutum perfectionem, iisdem humilitatem maximam infuderit sanctitatis auctor Spiritus. Delibemus de Sanctis nonnulla, quibus tanto efficacius quo breuius commenderetur.

Causam & rationes persequitur D. Hieronymus epist. 32. scribens: *Quamuis*
Psal. 24. *mibi multorum sim conscius peccatorum, & quotidie in oratione flexis genibus loquar,*
1. Tim. 3. *Delicta iuuentutis meae & ignorantias meas ne memineris: tamen sciens scriptum esse ab*
1. Pet. 5. *Apostolo, Ne inflatus superbia incidat in iudicium diaboli: & in alio loco scriptum, Super-*
bis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam: nihil ita à pueritia conatus sum vitare,
quam tumentem animum & ceruicem erectam, Dei contra se odium pronocantem.
Matth. 11. *Novi enim magistrum, & Dominum, & Deum meum, in carnis humilitate dixisse,*
Psal. 131. *Discite à me quia mitis sum & humilis corde: & antè per os David cecinisse, Memento*
Prou. 16. *Domine David, & omnis mansuetudinis eius. Et in alio loco legimus: Ante gloriam*
Epist. 56. *humiliabitur cor viri, & anteruam eleuatur. Et D. Augustinus: Non aliam tibi*
ad capeffendam & obtinendam veritatem viam munias, quam qua munita est ab il-
lo, qui gressuum nostrorum, tamquam Deus, videt infirmitatem. Ea autem est, pri-
ma, humilitas; secunda, humilitas; tertia, humilitas: & quoties interrogares hoc di-
cerem: non quo alia non sint praecepta qua dicantur, sed nisi humilitas omnia qua-
cumque bene facimus & praecesserit, & comiterur, & consecuta fuerit, & proposita quam
intueamur, & apposita cui adhaeamus, & imposita qua reprimamur, iam nobis de
aliquo bono facto gaudentibus, totum extorquet de manu superbia. Praeclarè & à
pri-